

پهري راسټيه گاني مافه  
بنه رسته گاني له دايكبوون

# پهره‌ی راستیه‌کانی مافه بنه‌ره‌تیه‌کانی له دایکبوون

پهره‌ی Birthrights زانیاریت پی‌دهدات دهر‌باره‌ی مافه‌کانی مروّقی خۆت لهو کاته‌ی دووگیانیت و مندالت ده‌بیت .  
ئهم په‌ره‌یه مافه بنه‌ره‌تیه‌کانت له چاودێری دایکایه‌تی روون ده‌کاته‌وه په‌ره‌ی دیکه‌ی ترمان به زمانی ئینگلیزی هه‌یه له  
سه‌ر ماله‌ره‌که‌مان: [www.birthrights.org.uk](http://www.birthrights.org.uk)

## 1. مافی نه‌وه‌ت هه‌یه به شکۆ و ریزه‌وه مامه‌لت له‌گه‌ڵ بکریت.

یاسای مافه‌کانی مروّف و اتا دهرگا حکومه‌کانی وه‌ک نه‌خۆشخانه پی‌ویسته به شکۆ و ریزه‌وه مامه‌لت له‌گه‌ڵ بکه‌ن .  
پسپۆرانی چاودێری تهن‌دروستی (پزیشکه‌کان و مامانه‌کان) پی‌ویسته به‌رامبه‌رت به‌ره‌وشت و ریزدار بن .  
پی‌ویسته پشتیوانیت بکه‌ن له بریاردان دهر‌باره‌ی چاودێریه‌که‌ت.  
نابیت گریمانه دهر‌باره‌ی خۆت یان ئه‌و چاودێریه‌ی پی‌ویسته دابنن.  
پی‌ویسته پسپۆرانی چاودێری تهن‌دروستیت دلنیا بن که وه‌رگه‌ڕێکت هه‌یه ئه‌گه‌ر پی‌ویستیت پێی بیت تا بتوانیت بریار  
دهر‌باره‌ی چاودێری خۆت بده‌یت .

پی‌ویسته تاییه‌تمه‌ندی خۆت هه‌بیت لهو کاته‌ی پی‌ویستیت پێیه‌تی، بۆ نمونه له‌ماوه‌ی مندالبوون یان کاتیک شیر خۆت  
به منداله‌که‌ت ده‌ده‌یت، و نابیت وابکه‌ن هه‌ست به لاوازی یان بیهیزی بکه‌ت .  
ئه‌گه‌ر پی‌ویستیی تاییه‌نت هه‌یه، بۆ نمونه، ده‌ته‌ویت ته‌نها پسپۆرانی چاودێری تهن‌دروستی ئافره‌ت ببینیت، ئه‌وکات  
پی‌ویسته ئه‌مه‌ش ریزی لێ بگیریت ئه‌گه‌ر بشیت. ناشیت - بۆ نمونه، دهرمانی هه‌منکه‌ره‌وه‌ت له ماوه‌ی مندالبوون  
ده‌ویت و به ته‌نها پزیشکی پیاو به‌ر ده‌ستن - ئه‌وکات پی‌ویسته ئه‌و زانیاریه‌ت پێی بدریت بۆ بریاردان له سه‌ر ئه‌وه‌ی چی  
بکه‌یت.

ئه‌گه‌ر که‌مه‌ندامی یان دۆخی تهن‌دروستی درێژخایه‌نت هه‌یه، پی‌ویسته پسپۆرانی چاودێری تهن‌دروستیت دلنای ئه‌وه  
بکاته‌وه که ده‌ستگه‌یشتنی به‌کسانت بۆ چاودێریه‌که‌ هه‌یه و بیه‌ش ناکریت. ئه‌مه رهنگه به‌و واتایه بیت که چاودێری  
جیاواز یان زیاتر پێی ده‌دریت، یان ئه‌و پشتیوانیه‌ت پێی ده‌دریت که پی‌ویسته (بۆ نمونه، ده‌ستگه‌یشتن به سه‌رئاوی  
که‌سانی خاوه‌ن پیدایه‌تی تاییه‌ت، هه‌بوونی پشتیوانی زیاتر له دوا‌ی مندالبوون، یان هه‌بوونی پلانیک تا له شوێنیکی  
ئارام بیت ئه‌گه‌ر هاتو ژاوه‌ژا و توشی بیزاریت ده‌کات).

## 2. تۆ گشت کاتیک مافی نه‌وه‌ت هه‌یه بلنیت نه‌خیر.

کاتیک دووگیانیت مافی نه‌وه‌ت هه‌یه که بریاری خۆت هه‌بیت دهر‌باره‌ی جه‌سته‌ی خۆت، هاوشیوه‌ی ئه‌وه‌ی له کاته‌کانی  
دیکه‌دا هه‌ته.

پی‌ویسته پسپۆرانی تهن‌دروستی پرسارت لێ بکه‌ن ئایا به هه‌ر چاره‌سه‌ریکی پزیشکی رازیت یان نا. بۆ نمونه، پی‌ویسته  
پیش پشکنین لیت پهرسن، یان پیش ئه‌وه‌ی په‌ستانی خۆنت بگرن و پیش ئه‌وه‌ی ئازار شکینت پێی بدن. ئه‌مه یاسایه.

ئه‌مه پێچه‌وانه‌ی یاسایه ئه‌گه‌ر چاره‌سه‌ری پزیشکی پێی بدن که‌وا خۆت پێی رازی نه‌بیت .

گشت کاتیک ناساییه بلنیت نه‌خیر. ئه‌مه پێی ده‌وتریت ره‌تکرده‌وه‌ی ره‌زامه‌ندی.

ئه‌گه‌ر بیگومان چاره‌سه‌رت ده‌ویت و ده‌لنیت به‌ئێ، ئه‌مه پێی ده‌وتریت پیدانی ره‌زامه‌ندی .

ده‌توانیت داوا‌ی کاتی زیاتر بکه‌یت بۆ ئه‌وه‌ی بریاری خۆت بده‌یت ئه‌گه‌ر پی‌ویستیت به کات بوو.

ته‌نانه‌ت ئه‌گه‌ر ره‌زامه‌ندی خۆشت بده‌یت، ده‌توانیت بریاری خۆت بگوریت.



ئەگەر لە کاتی مندالبوون داوای ھۆرکەرەوێ ئازار بکەیت، پێویستە پێت بدریت مەگەر ھۆکارێکی دروستی پزیشکی ھەبێت کە ئەمە رەت بکاتەو. ئەگەر ھۆکار ھەبێت، پێویستە پزیشک یان مامانەکەت ھۆکارەکەت بۆ ڕوون بکاتەو و گفتوگۆکەت تۆمار بکات.

ئەگەر گویت لێ نەگیریت، دەتوانیت داوای ئەو بکەیت قسە لەگەڵ بەرپرسی مامانەکان یان پزیشکی قاوشەکە بکەیت.

## 5. مافی ئەوەت ھەبە کە پشتیوانی بکرییت و وەک خیزانێک بەیەکەوێ بن.

مافەکانی مروف مافی ھەلبژاردن پێدەدەن بۆ شوێن و چۆنیەتی مندالبوون، و کێش لەگەڵندا بیت .

پێویستە بتوانیت ئەو کەسە ھەلبژیرییت کە لە ماوەی مندالبوونەکە لەگەڵت دەبێت. رەنگە نەخۆشخانەکان و ناوھندەکانی لە دایکبوون سیاسەتێان ھەبێت کە پێت دەلێت چەند کەست لەگەڵدا بیت، و بەشێوەیەکی ناسایی رێگە بە مانەوێ مندال نادن لەگەڵت. سیاسەتی نەخۆشخانەکان ھەن بەلام ریسای یاسایی نین. دەتوانیت قسە لەگەڵ مامانەکەت بکەیت یان داوای قسەکردن لەگەڵ مامانی بالۆ بکەیت ئەگەر نیگەرانی بیت.

دەتوانیت بە مامانەکەت بلێیت ئەگەر کەسێک ھەبێت کە ناتەوێت لە کاتی مندالبوون یان داوای مندالبوونەکە تۆ ببینیت.

## 6. مافی سکالاکردن ھەبە.

مافی ئەوەت ھەبە لە گشت کاتەکانی چاودیریەکەت بە شکۆ و ریزەو مامەلت لەگەڵ بکرییت.

ئەگەر دەربارەو چاودیریەکەت لە ماوەی دوو گیانیت نیگەرانییت، دەتوانیت قسە لەگەڵ مامان یان پزیشکەکەت، یان سەرۆکی بەشی مامانی (Head of Midwifery) (مامانی بالۆ) بکەیت بەپێی متمانەو (Trust) تۆ.

ئەگەر بە وەلامیک رازی نەبیت، یان ئەگەر ھەست دەکەیت بە شکۆ و ریزەو مامەلت لەگەڵ نەکرەو، دەتوانیت سکالۆ تۆمار بکەیت. شتیکی ناسایی سکالۆ تۆمار بکەیت تەنانت ئەگەر ھەست بکەیت ئەوێ بەسەرت ھات شتیکی بچووکە یان ھیچ زیانیکی بەرچاوی نەبوو.

تیمی خزمەتگوزاریی راونیز و پەپوھندیی نەخۆش (The Patient Advice and Liaison Service (PALS) team) نەخۆشخانەکەت دەتوانیت لە تۆمارکردنی سکالۆ یارمەتی بەدات .

ئەگەر بە وەلامەکە رازی نەبیت، دەتوانیت سکالاکەت بۆ ناویژوانی (Ombudsman) ببەیت.

Birthrights ھەر و ھەر راونیزی بەخۆراییی دەربارەو مافەکان و تۆمارکردنی سکالۆ پێشکەش دەکات. دەتوانیت لە رێگەو ئیمەیلەو پەپوھندی بە Birthrights بکەیت: [advice@birthrights.org.uk](mailto:advice@birthrights.org.uk).

## 7. گشت کاتی مافی وەرگرتنی چاودیری ھەبە.

ئەو کەسانەو کە 'دانیشتوو ناسایی'ن لە بەریتانیا مافی وەرگرتنی چاودیری دەزگای تەندروستی نیشتمانی (NHS) یان بەخۆراییی ھەبە. ئەگەر 'دانیشتوو ناسایی نیت'، رەنگە پێویست بکات پارەو چاودیریەکەت بەدیت.

تەنانت ئەگەر پێویستیش بکات پارەو چاودیریەکەت بەدیت و ناتوانیت ببەیت، ھیشتا پێویستە چاودیری مندالبوونت بێ بدریت. ناکریت پێت بوتریت تا ئەوکاتەو پارە دەدەیت چاودیری بەدیت.

رێساکان دەربارەو ئەوێ کێ پێویستە پارە بەدات، و شتێوێ تێچوو و مکان زۆر ئالۆزە. ئەگەر نیگەرانییت دەربارەو ئەوێ نایا پێویستە پارەو چاودیری مندال بوون بەدیت، ریکخراوێ خیرخراوێ Maternity Action دەتوانیت یارمەتی بەدات. زانیاری ئۆنلاین پێشکەش دەکەن. ھەر و ھەر خزمەتگوزاری راونیزی ئیمەیل و خزمەتگوزاری راونیزی تەلەفونی بەخۆرایییان ھەبە وەرگیرانی تەلەفونیش لەخۆ دەگریت.

دهست لی هه‌لگرتن پهره‌ی راستیه‌که‌مان زانیاری په‌یوست به یاسا له شانشینی به‌گرتوو فه‌راهه‌م ده‌کات. ئەم زانیاریانه راستن له کاتی ئەم نووسینه ( مایس 2021). ئەم یاسایی له‌م ناوچه‌یه په‌یره‌مه‌که‌ریت قابیلی گۆرانه. مافه‌کانی له‌ دایک بوون به‌رپرستی هه‌لناگریت نه‌گه‌ر هاتوو ئەم گۆرانه‌کار یانه‌ی به‌سه‌ر یاساکه‌ دا دین له‌م بلاوکراوه‌یه به‌سه‌ر چوون. مافه‌کانی له‌ دایک بوون هه‌یچ به‌رپرستیاریه‌یه‌ک هه‌لناگریت سه‌بارت له‌ ده‌ستدان که له‌وانه‌یه سه‌ر هه‌لبدات له‌ ده‌ر منجافی پشت به‌ستن به‌م زانیاریانه‌ی له‌ و په‌ره‌ی راستیه‌که هه‌ن. مافه‌کانی له‌ دایک بوون به‌سته‌ری بۆ مألپه‌ری لایه‌نی سنیه‌م فه‌راهه‌م کردوو که زانیاری زیاتری په‌یوست دابین ده‌کات. مافه‌کانی له‌ دایک بوون به‌رپرست نین له‌ ناوه‌رۆکی مألپه‌ری به‌ستراو، و ئەم به‌سته‌رانه ناییت وه‌ک قه‌بوول کردن هه‌ژمار بکرتن.